

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 559/2023-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Dudíťa (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Miroslavou Ficovou, advokátkou, Mierové námestie 24, Nová Dubnica, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 9 Co 95/2021 z 28. júna 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 3. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Co 95/2021 z 28. júna 2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Navrhuje, aby ústavný zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada o náhradu trov konania. Sťažovateľ ďalej navrhuje, aby ústavný súd pri prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku, ako aj rozsudku Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 9 C 16/2017-157 zo 7. júna 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v spore o ochranu osobnosti vedenom na okresnom súde sa [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“) domáhala proti sťažovateľovi ako žalovanému uloženia povinnosti doručiť jej písomné ospravedlnenie s textom uvedeným v žalobe, náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 200 000 eur a náhrady trov konania. Rozsudkom okresného súdu bolo žalobe vyhovené v plnom rozsahu. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že potvrdil rozsudok

okresného súdu vo výroku o povinnosti sťažovateľa sa žalobkyni písomne ospravedlniť spôsobom, v lehote a v znení, ako to bolo uvedené vo výroku I rozsudku okresného súdu. Zároveň zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku II a uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 70 000 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň priznal žalobkyni nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zrekapituloval právne závery uvedené v rozsudku okresného súdu, ako aj závery krajského súdu v napadnutom rozsudku, s ktorých obsahom nesúhlasí. Poukazujúc na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) interpretujúcu obsah základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažovateľ uvádza, že oba všeobecné súdy aplikovali ústavne nesúladným spôsobom čl. 78 ods. 2 ústavy, pričom dospeli k takým právnym záverom, ktoré je potrebné označiť za nesprávne, nelogické a ústavne neudržateľné.

4. Sťažovateľ namieta, že oba všeobecné súdy nesprávne zodpovedali otázku rozsahu poslaneckej výrokovej indemnity v zmysle čl. 78 ods. 2 ústavy, keď konštatovali, že tento inštitút nevyučuje občianskoprávnu zodpovednosť poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) za výroky prednesené v národnej rade a jej orgáne. Tento záver odôvodnili tak, že čl. 78 ods. 2 ústavy výslovne vylučuje iba možnosť trestného stíhania poslanca národnej rady za výroky, ktoré predniesol v národnej rade alebo jej orgáne. Krajský súd sa navyše postavil k obsahu čl. 78 ods. 2 ústavy rozporne, tzn. ústavne nekonformne, keď na jednej strane poukázal na právne závery ústavného súdu uvedené v rozhodnutiach sp. zn. III. ÚS 72/2010, IV. ÚS 652/2018 a PL. ÚS 4/2018, no na druhej strane uprednostnil výklad rozsahu poslaneckej výrokovej indemnity v prospech žalobkyne.

5. Krajský súd sa snažil navodiť dojem, že rozsah výrokovej indemnity v zmysle čl. 78 ods. 2 ústavy interpretoval doslovným jazykovým (gramatickým) výkladom v spojení s výkladom teleologickým a tiež za použitia historického výkladu, no z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že nadviazal na formalizmus okresného súdu a rozsah výrokovej indemnity poslanca interpretoval doslovne. Právne závery krajského súdu preto nemajú žiadny racionálny ani právny základ, keď vychádzajú z neudržateľnej premisy, že ústavodarca vkladá a vypúšťa ustanovenia z ústavy bez dôvodu hodného zreteľa súdov, a to napriek tomu, že takýto dôvod je deklarovaný v príslušnej dôvodovej správe.

6. Sťažovateľ zastáva názor, že rozsah výrokovej indemnity poslanca národnej rady v zmysle čl. 78 ods. 2 ústavy zahŕňa aj vylúčenie občianskoprávnej zodpovednosti poslanca národnej rady za jeho výroky prednesené v tzv. „chránených fórach“. Na podporu tejto svojej argumentácie poukazuje na historický vývoj inštitútu výrokovej indemnity poslanca národnej rady, na znenie dôvodových správ k novelizáciám čl. 78 ústavy a, nadväzujúc na to, konštatuje, že nevyklúčením aj občianskoprávnej zodpovednosti poslanca národnej rady za jeho výroky prednesené v národnej rade a v jej orgánoch by inštitút výrokovej indemnity poslanca tratil zmysel a účel, keďže tento by bol nútený sa brániť v civilných sporoch, ktoré by mnohokrát ani nemali žiadny reálny právny základ a mohli by hraničiť s určitou formou šikany a ovplyvňovania slobodného výkonu mandátu

poslanca. Poslanec národnej rady sa svojimi výrokmí prednesenými na tzv. chránených fórach môže bežne dotknúť aj osobnostných práv iných osôb, keďže v národnej rade bežne prebieha aj ostrejšia diskusia o zásadných otázkach, ktorá môže byť spôsobilá zasiahnuť do osobnostných práv jednotlivca.

7. Podľa sťažovateľa k doslovnému výkladu inštitútu výrokovej indemnity poslanca národnej rady je potrebné aplikovať logickú metódu *a maiori ad minus*. Nemalo by totiž žiaden význam, aby poslanci národnej rady boli v plnej miere zodpovední za svoje výroky prednesené v národnej rade, ktoré sú iba spôsobilé ohroziť osobnostné práva nejakej osoby, a zároveň by neboli vôbec trestne zodpovední za výroky, ktoré sú takej vážnosti, aby poslanec ich prednesením naplnil skutkovú podstatu napr. trestného činu ohovárania podľa § 373 Trestného zákona. Ak ústava vylučuje trestnoprávnu zodpovednosť poslanca národnej rady za ním uvedené výroky, teda vylučuje použitie trestnoprávnych noriem, ktoré majú povahu *ultima ratio* k všetkým ostatným normám, za použitia výkladu *a maiori ad minus* je zrejmé, že vylúčenie trestnoprávnej zodpovednosti musí zahŕňať aj vylúčenie občianskoprávnej zodpovednosti za také konanie poslanca.

8. V ďalšej argumentácii sťažovateľ cituje názory odbornej verejnosti k rozsahu výrokovej indemnity poslanca a právne názory ústavného súdu vyplývajúce z rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 146/2016, III. ÚS 283/2020, II. ÚS 512/2018 a PL. ÚS 6/2017, ktoré majú potvrdzovať správnosť jeho výkladu, pretože ústavný súd potvrdil, že prejavy poslanca národnej rady prednesené v parlamente alebo jeho orgánoch pri výkone jeho funkcie sú chránené čl. 78 ods. 2 ústavy aj pred civilnou (občianskoprávnou) zodpovednosťou. Oba všeobecné súde sa snažili navodiť dojem, že rozhodnutia ústavného súdu nie sú na spor sťažovateľa aplikovateľné, keďže ústavný súd k danej problematike nezaujal záväzné stanovisko, ale vyjadril sa len nad rámec veci ako tzv. *obiter dictum*, čo netvorilo meritorný základ daného rozhodnutia. S takýmito názormi všeobecných súdov však nemožno súhlasiť. Je zásadné, že ústavný súd vyslovil svoje závery opakovane v minimálne štyroch rozhodnutiach a nepochybne tak ide o jeho ustálený názor k danej problematike.

9. Za prejav arbitrárnosti a ľubovôle sťažovateľ považuje názor oboch všeobecných súdov, že sa so závermi ústavného súdu nemusia v rozsudkoch argumentačne vysporiadať, pretože nešlo o nosnú časť odôvodnenia spomenutých rozhodnutí. Naopak, bolo povinnosťou všeobecných súdov sa so závermi ústavného súdu vysporiadať a v prípade, že s nimi nesúhlasia, boli povinné to náležite a presvedčivo odôvodniť.

10. Sťažovateľ nesúhlasí ani s právnym záverom krajského súdu uvedeným v bodoch 44 až 46 napadnutého rozsudku, ktorý, opierajúc sa o rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 6/2017, konštatoval, že v prípade sťažovateľa išlo len o zdanlivý výkon poslanskeho mandátu. Ide o závery absolútne vecne a inak nesprávne, nelogické a nezlučiteľné s ústavou. Krajský súd nimi zásadne zasiahol do činnosti parlamentu, ktorého podstatou je slobodná diskusia a konfrontácia názorov vo veciach všeobecného záujmu a slobodného výkonu mandátu poslanca, a to bez skúmania ich motivácie alebo dokonca rozhraničovania na rozpravu súkromnej fyzickej osoby a ústavného činiteľa – poslanca národnej rady. Akceptovaním týchto právnych názorov krajského súdu by sa akceptoval zásah do slobodnej diskusie poslancov v národnej rade, resp. do slobodnej konfrontácie názorov o veciach verejných, čo by hraničilo s cenzúrou parlamentnej diskusie ako takej.

11. Krajský súd navyše nesprávne, resp. účelovo interpretoval právne závery ústavného súdu uvedené v rozhodnutí sp. zn. PL. ÚS 6/2017, keďže ústavný súd okrem iného v bode 64 daného rozhodnutia potvrdil rozsah výrokovej indemnity tak, ako ho interpretuje sťažovateľ. Uvedené právne závery krajského súdu sú v rozpore s judikatúrou EŠLP napr. vo veci *Castells v. Španielsko, Observer and Guardian v. Spojené kráľovstvo a Karácsony a ost. v. Maďarsko*, resp. *Szél a ost. v. Maďarsko*.

12. Sťažovateľ ďalej namieta, že na okresnom súde rozhodoval vylúčený sudca. V danej súvislosti ozrejmil, že sudkyňa okresného súdu JUDr. Viera Hadrbulcová mala pomer k sporu takého právneho významu, že má vážne pochybnosti o jej nezaujatosti. Tieto pochybnosti nadobudol pri písomnom preštudovaní rozsudku okresného súdu, v ktorom uvedená sudkyňa v bode 9 uviedla, aké dokazovanie vo veci vykonala a že dokazovanie vykonala aj listinnými dôkazmi – podnetom Združenia sudcov Slovenska, ktorý nebol v konaní riadne vykonaný. Sudkyňa preto nesporne prejedнала a rozhodla spor za situácie, keď získala o veci poznatky iným spôsobom než z dokazovania vykonaného v rámci konania, tým, že si skutkové a právne závery ustálila z listinného dôkazu, ktorý strany nepredložili, ktorý okresný súd nevykonala a nebol súčasťou spisu. Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že krajský súd v napadnutom rozsudku potvrdil, že podnet Združenia sudcov Slovenska nebol do meritórneho rozhodovania okresného súdu súčasťou zviazaného spisového materiálu.

13. Sudkyňa okresného súdu JUDr. Viera Hadrbulcová celkom zjavne získala informácie o veci neprocesným spôsobom, t. j. inak ako dokazovaním a vnímaním všetkého, čo vyšlo z konania najavo. S ohľadom na ustálenú rozhodovaciu prax súdov takáto okolnosť potvrdzuje, že táto sudkyňa mala a má pomer k veci v takom právne relevantnom význame, že je možné dôvodne pochybovať o jej nezaujatosti, a teda je možné konštatovať, že o predmetnom spore rozhodoval vylúčený sudca. Už samotná skutočnosť podľa sťažovateľa postačuje na to, aby bolo vyslovené porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu a na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. Zásadná nesprávnosť rozsudkov všeobecných súdov tak spočíva v tom, že okresný súd prejednal vec a rozhodol na základe dokazovania, ktoré nebolo vykonané v súlade s Civilným sporovým poriadkom (ďalej aj „CSP“), a krajský súd tento nedostatok nenapravil. Keďže išlo o sporovú vec, podľa § 185 CSP bol okresný súd povinný vykonať len tie dôkazy, ktorá navrhla niektorá zo strán sporu, pričom keď tento zákon neustanovuje inak, okresný súd nebol oprávnený vykonať iný dôkaz bez návrhu.

15. Sťažovateľ spochybňuje aj primeranosť výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá bola krajským súdom skorigovaná na sumu 70 000 eur. V tejto súvislosti spochybňuje aplikovateľnosť rozhodnutí všeobecných súdov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie, a zároveň tvrdí, že oba všeobecné súde interpretovali § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka spôsobom, ktorý nie je konformný s ústavou, listinou a dohovorom, čím opätovne zasiahli do jeho základných práv. Ústavná nekonformnosť spočíva v tom, že všeobecné súde prihliadli len na objektívne kritérium, ktoré slúži na vylúčenie toho, aby sa pre hodnotenie, či došlo k naplneniu zákonných podmienok podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, stali rozhodujúcimi subjektívne pocity samotnej postihnutej osoby (v tomto prípade žalobkyne). Oba všeobecné súde sa mali dôsledne zaoberať otázkou, v akých smeroch alebo sférach a oblastiach sa prejavila ujma spôsobená žalobkyňou.

Sťažovateľ trvá na tom, že žalobkyňa v konaní nepreukázala zásah do osobnostných práv v značnej miere. Finančné zadosťučinenie je možné priznať len vtedy, ak iná forma zadosťučinenia nie je v konkrétnom prípade dostatočná, pričom táto skutočnosť sa skúma najmä vo vzťahu k tomu, že neoprávneným zásahom bola skutočne v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby.

16. Sťažovateľ považuje výšku priznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch za neprimeranú a excesívnu, ktorá naplňa výlučne sankčnú funkciu, ktorá priamo konkuruje funkcii satisfakčnej, resp. preventívnej, ktoré nenapĺňa. Ide pritom o premrštenú náhradu, pri ktorej dochádza k bezdôvodnému obohateniu žalobkyne. Takáto výška nemajetkovej ujmy podľa sťažovateľa zosmiešňuje obeť násilných trestných činov, ktorým súdy priznávajú výrazne nižšie náhrady a ktorých ujma je v porovnaní so žalobkyňou vyššia. Aj podľa rozhodovacej praxe ESLP by táto výška nemala byť neprimeraná iným finančným kompenzáciám. Všeobecné súdy nedali v rozsudkoch odpoveď, prečo by mal byť prípad žalobkyne v hodnotovom rebríčku postavený vyššie ako napríklad ľudský život. Napadnutý rozsudok preto je aj v danom ohľade zjavne svojvoľný, argumentačne vybudovaný bez presvedčivého a racionálneho logického odôvodnenia, teda objektívne neakceptovateľný a nespravodlivý. Za nepreskúmateľný považuje sťažovateľ rozsudok v časti, kde sa krajský súd snaží porovnať výšku náhrady s relutárnymi náhradami priznávanými v iných, údajne porovnateľných prípadoch.

17. Sťažovateľ tvrdí, že je daná právomoc ústavného súdu na rozhodnutie o jeho sťažnosti, pretože niet iného súdu, ktorý by chránil jeho základné práva a slobody. S ohľadom na všetky argumenty, ktoré uviedol v ústavnej sťažnosti, odôvodňuje zásadnosť porušenia svojich práv, pričom ich početnosť a intenzita sú jasným dôkazom, že krajský súd sa napadnutým rozsudkom a jemu predchádzajúcim postupom dostal do extrémneho rozporu s ústavnou povinnosťou poskytnúť sťažovateľovi ochranu jeho označených základných práv. Uvedené okolnosti tak v plnej miere odôvodňujú aplikovanie výnimky vymedzenej v § 132 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), teda princípu efektívnej ochrany ústavnosti, ktorý podľa neho „prelamuje“ zásadu subsidiarity ústavnej sťažnosti.

18. Sťažovateľ navrhuje odložiť vykonateľnosť napadnutého rozsudku, keďže je presvedčený, že sú splnené obe podmienky predpokladané v § 129 zákona o ústavnom súde, teda právnym následkom napadnutého rozsudku mu hrozí závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom. Výška priznanej náhrady škody nie je pre sťažovateľa zanedbateľná a rovnako by nebola zanedbateľná ani pre každú inú fyzickú osobu. Ročný úhrn jeho vyplatených zdaniteľných príjmov zo závislej činnosti bol v roku 2022 „len“ vo výške 41 744,28 eur. Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch je teda takmer dvojnásobne vyššia ako celý jeho ročný príjem za rok 2022, čo hraničí s likvidáciou. Zároveň je splnená druhá podmienka, t. j. odloženie vykonateľnosti je v súlade s verejným záujmom. Dočasný odklad vykonateľnosti súčasne nepoškodí žalobkyňu ani zásadným spôsobom nezasiahne do jej práva na právnu istotu, keďže má len dočasný charakter.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

19. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu. Sťažovateľ nesúhlasí nielen s výsledkom konania na okresnom súde, ale ani s právnymi závermi krajského súdu v napadnutom rozhodnutí, ktorý výsledok sporu, čo sa týka výšky nemajetkovej ujmy, čiastočne skorigoval. Napadnutý rozsudok krajského súdu považuje za svojvoľný, arbitrárny a založený na nesprávne interpretovanom obsahu čl. 78 ods. 2 ústavy. Krajský súd sa nesprávne vysporiadal so skutočnosťou, že spor na okresnom súde mala rozhodovať vylúčená sudkyňa, ktorá rozhodla na základe dôkazu, ktorý nebol vykonaný v súlade s Civilným sporovým poriadkom a nebol oficiálnou súčasťou spisového materiálu. Za nepreskúmateľnú a excesívnu považuje výšku priznanej nemajetkovej ujmy, rozhodnutie o nej má byť založené na svojvoľných záveroch krajského súdu.

20. Priamo z textu čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Ochrana ústavnosti nie je výlučnou úlohou ústavného súdu, ale všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu vymedzená ústavou mu neumožňuje, aby nahrádzal rozhodovacia činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona. Ústavný súd môže uplatniť svoju právomoc až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nedisponujú inými možnosťami účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú sťažovateľovi právo voľby medzi ústavnými orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ pred tým, ako požiada o ochranu ústavný súd, musí vyčerpať všetky (iné) dostupné a účinné prostriedky ochrany svojich práv.

21. Vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje na účinnú ochranu jeho základných práv a slobôd a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných (procesných) predpisov, je jednou z podmienok prípustnosti ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda aj podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom [§ 55 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde]. V prípade nesplnenia tejto podmienky platí, že ústavný súd na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietne ústavnú sťažnosť ako neprípustnú. Výnimkou z tohto pravidla je situácia, keď sťažovateľ preukáže, že právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd nevyčerpal z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Dôkazné bremeno pri preukazovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa spočíva na sťažovateľovi.

22. Účinný právny prostriedok ochrany základných práv a slobôd na účely § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je taký, ktorý je potenciálne spôsobilý sťažovateľovi privodiť zmenu jeho právneho postavenia a zároveň mu ponúka šancu na úspech v konaní. Privodenie zmeny sťažovateľovi je determinované tým, že orgán verejnej moci, ktorý rozhoduje o právnom prostriedku, má právomoc rozhodnutie či iný zásah do práva alebo slobody zrušiť alebo zmeniť a zároveň odstrániť protiústavný alebo protizákonný stav. Rozhodnutie tohto orgánu musí byť

záväzné pre porušovateľa (IV. ÚS 82/2020). Všetky tieto parametre spĺňa v podmienkach posudzovanej veci dovolanie podľa § 419 a nasl. CSP ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý sporovej strane poskytuje možnosť ochrany práv pred takým procesným postupom súdu, v ktorom sa prejavili dôvody zmätočnosti konania, resp. pred nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom. Dovolanie je dostupný a účinný prostriedok nápravy spôsobilý priaznivo ovplyvniť postavenie sťažovateľa, a to buď v podobe kasačného rozhodnutia o zrušení napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 449 ods. 1 CSP) alebo v podobe jeho revízie (§ 449 ods. 3 CSP).

23. Po preskúmaní sťažnostnej argumentácie ústavný súd jednoznačne konštatuje, že napadnutý rozsudok krajského súdu je spôsobilým predmetom dovolacieho prieskumu. Ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorému sťažovateľ vyčíta nedostatok odôvodnenia, svojvoľnosť a arbitrárnosť. Všetky tieto vady sú subsumovateľné pod dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, čo vyplýva z ustálenej judikatúry ústavného súdu (z recentných rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 120/2020, IV. ÚS 314/2020, III. ÚS 177/2021). Pod rovnaký dovolací dôvod je subsumovateľná aj námietka procesných deficitov v procese dokazovania (IV. ÚS 373/2020). Námietka, že vo veci rozhodol vylúčený sudca, predstavuje samostatný dovolací dôvod podľa § 420 písm. e) CSP. Sťažovateľ ďalej spochybňuje právne posúdenie veci, konkrétne interpretáciu rozsahu výrokovej indemnity poslanca a „excesívne“ rozhodnutie o priznaní nemajetkovej ujmy. Pochybenie odvolacieho súdu pri právnom posúdení veci je dovolacím dôvodom podľa § 421 CSP.

24. Ústavný súd na tomto mieste pripomína, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Ústavnoprávna konformnosť posúdenia vlastnej právomoci Najvyšším súdom Slovenskej republiky je následne preskúmateľná ústavným súdom v prípadnom konaní o ústavnej sťažnosti.

25. Sťažovateľ sa v súvislosti s namietaným porušením označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu obrátil priamo na ústavný súd bez toho, aby proti nemu podal dovolanie. Sťažovateľ sa k možnosti uplatnenia tohto mimoriadneho prostriedku v ústavnej sťažnosti explicitne nevyjadruje, zároveň ale tvrdí, že v jeho veci boli splnené podmienky na uplatnenie výnimočného postupu podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde, pretože okolnosti jeho veci odôvodňujú aplikovanie princípu efektívnej ochrany ústavnosti, ktorý má prelamovať zásadu subsidiarity.

26. Sťažovateľom prezentovanú výnimočnosť jeho veci spočívajúcu v „zásadnosti porušenia jeho práv, v ich početnosti a intenzite“ nemožno posúdiť ako dôvod hodný osobitného zreteľa, zbavujúci sťažovateľa povinnosti vyčerpať dostupné právne prostriedky ochrany, v konkrétnom prípade dovolanie. Za možné dôvody hodné osobitného zreteľa považuje judikatúra ústavného súdu i právna doktrína napríklad prípady starostlivosti o maloleté deti, návratové konania či iné urgentné veci (MACEJKOVÁ, I., BÁRÁNY, E., BARICOVÁ, J., FIAČAN, I., HOLLÄNDER, P., SVÁK J. a kolektív. *Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár*. Bratislava : C. H. Beck, 2020, s. 1011.). Naopak, v prípade sťažovateľa ide o štandardný civilný spor o ochranu osobnosti, v ktorom mohol dovolací súd uplatniť svoju právomoc vo všetkých sťažovateľom namietaných aspektoch namietaného porušenia jeho práv.

27. Ústavný súd sa preto nemohol meritórne zaoberať podanou ústavnou sťažnosťou, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv podľa ústavy a listiny, ako aj práv podľa

dohovoru, ale túto pri predbežnom prerokovaní podľa zásady *ratio temporis* odmietol ako neprípustnú (predčasne podanú) podľa § 132 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

28. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti navrhol odklad vykonateľnosti rozsudku okresného súdu, ako aj napadnutého rozsudku krajského súdu, argumentujúc § 129 zákona o ústavnom súde. Keďže ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť ako celok, nebol dôvod osobitne rozhodovať o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu